

חידון מסביב למדורה

האם תדעו מה מקור המילה מדורה?

- א. מן השורש דו"ר המציין עיגול.
- ב. מן השורש מד"ר – בגלל הצורך למדר ולהגביל את האש שלא תתפשט.
- ג. המילה קשורה לשורש דרד"ר – כי המדורה עלולה להידרדר לשרפה לא נשלטת.
- ד. מילה שאולה מן המצרית.

חפשו את התשובה הנכונה בחידון ל"ג בעומר.

היכנסו למדור המיוחד ל"ג בעומר באתר האקדמיה.

בית יעקב בבית עם לועז

חדש בהוצאה לאור! ספרו המקיף של פרופ' מיכאל ריז'יק מוקדש לתולדות העברית באיטליה.

איטליה הייתה מקום חיותם הרצוף של יהודים יותר מכל ארץ אחרת באירופה, והעברית חייתה בה חיים פוריים ופעילים. בה עברו עריכה אחרונה מדרשים רבים, חוברו פיוטים בעברית היפה של יהודי איטליה, ואף נוצרו בה סוגות חדשות בעברית.

בספר נדונים חיבוריהם המופתיים של עמנואל הרומי ורמח"ל, חיבורים של "יהודים פשוטים" לרגל חתונה או בר מצווה; כתבי יד של המשנה שנכתבו באיטליה; לשונם של מדרשים ופיוטים בתקופה קדומה ואגדית; לשון הסונט לכבוד נפולאון הראשון, הלשון הגבוהה של התפילה בנוסח יהודי רומא; מילים עבריות שהשתלבו בשפת הדיבור ברחובות הגטו באיטליה; ועוד ועוד.

לפרטים נוספים ולרכישה

קיסם וקיסמים

המילה קיסם מקורה במשנה, ויש לה כמה מסורות הגייה. בכתבי היד המנוקדים ובמסורת הקריאה של יהודי תימן: קיסם, קסמים (השוו ענב – ענבים). ויש שקראו קיסם, קיסמין וצורות אחרות.

בעקבות המסורות האלה והניקודים במילונים השתרשו בעברית המדוברת צורת היחיד קיסם (בצירי בקו"ף) ולעומתה ברבים קיסמים (בחיריק בקו"ף).

בוועד הלשון ובאקדמיה התחבטו בשאלת ניקודה של המילה, ואכן אפשר למצוא ניקודים שונים ומשונים במילונים המקצועיים.

בסופו של דבר נקבעו הצורות התקניות של המילה בימינו: **קיסם, קיסמים, קיסמי** (שיניים).

עוד על קביעת הצורה התקנית ועל מקורה של המילה

מילים להכיר: הסנקה וסניקה

המילה הסנקה (וליתר דיוק: סניקה) מוכרת לרבים מן השלטים הסמוכים לברזי כיבוי האש.

הפועל **סנק** פירושו 'דחף', 'דחק', והוא משמש בימינו בהקשר של הספקת מים: **סניקה** היא הזנת מים באמצעות לחץ. על פי עדותו של זאב בן־חיים, ששימש מזכיר מדעי בוועד הלשון ולימים היה לנשיא האקדמיה ללשון העברית, הוא שהעלה את הפועל הנדיר מן המקורות והציע אותו לחברי ועד הלשון לציון הפעולה המודרנית.

הפעלים **סנק** ו**סנק** מוכרים מן המשנה בהוראת 'דחה', 'הדף' בהקשר של פינוי שיירים מן המזבח ובהקשר של ניקוי מקווה. השורש סנ"ק מוכר מן האכדית – sanāqu – שעניינו דחיפה ולחיצה – מן הסורית.

להרחבה בפרסום חדש באתר

פעילויות באקדמיה ללשון העברית

■ הרצאה לשבועות

עדיין אפשר להירשם להרצאתה החגיגית של פרופ' **שולמית אליצור** בנושא "מתן תורה: שני סיפורי חתונה – עיון בפיוטים לחג השבועות". ההרצאה תהיה ב"זום".
[לפרטים נוספים ולהרשמה](#)

■ מבוא לסמנטיקה

נמשכת ההרשמה להשתלמות מקוונת חדשה בת 14 מפגשים – לאנשים שאוהבים מילים, משפטים ומשמעות. אפשר להירשם להשתלמות כולה ואפשר להירשם לזוגות מפגשים מתוך ההשתלמות.
[לפרטים המלאים ולהרשמה](#)

■ סדנת עריכה

מהרו להירשם! בעקבות הביקוש הרב נוספו מקומות לסדנאות העריכה המקוונות הנערכות החודש.
[להרשמה](#)

יומנה העברי של רבקה זלוטניק (לוסטיגמן)

"הטבע – היא אשר שלטה שם, היא הסתירה והיא הגנה. לא יראנו ממנה אף על פי ששלחה בנו את גשמיה ואת קרני-שמשיה ואת הרוחות הקרים ואת הטילים בלילות. בכל זאת נאמנה היתה לנו, וידיד לנפשנו. כל צמח וכל שבלת כבדה, לקחו חבל בצערנו, ולאות יגונה הרב עלינו היא כפפה את ראשה סמוך על פנינו ולטפה בזקנה הארך את עורנו כאילו מנחמת אותנו."

כך כתבה ביומנה רבקה זלוטניק, צעירה ניצולת השואה, בעודה שוהה במחנות המעצר בקפריסין. את העברית שבה כתבה היא למדה בפולין אצל המורה יואל לנצנר שהיה בוגר "תרבות".

במדור **שפה שאנשים אוהבים**, המוקדש לאוהבי העברית שאינם דווקא אנשי לשון, מובא קטע מן היומן. הקטע מועתק כלשונו ומשקף שפה נשגבת המשולבת במעט שגיאות ומבני לשון פרי רוחה של הכותבת.

[לעיון בפרסום](#)

[תמיכה באקדמיה](#)

[שאלה בעברית](#)

[חנות הספרים](#)

אם נתקלתם בבעיות תצוגה [לחצו כאן](#) לצפייה בדפדפן

להתראות באיגרת הבאה!

